

KEURUU

Keuruun kaupunki

Omistajapolitiikka ja konserniohje

Hyväksytty: khall 2.12.2024 § 240, kvalt 9.12.2024 § 56

Sisällysluettelo

1.	Omistajapolitiikan ja konserniohjeen tarkoitus sekä tavoite	3
2.	Konserniohjeen soveltaminen	4
2.1.	Konserniohjeen soveltamisala	4
2.2.	Omistajapolitiikan ja konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	4
2.3.	Konserniohjeen sitovuus.....	4
3.	Konsernin hallinnollinen ohjaus ja johtaminen	5
3.1.	Konsernijohto	5
3.2.	Kaupungin keskeisten viranomaisten tehtävät	5
3.3.	Konsernin sisäiset palvelut	6
3.3.1.	Yleishallinto	6
3.3.2.	Konsernin hankinnat.....	7
4.	Omistajapolitiikka	7
4.1.	Omistaminen	7
4.2.	Kaupunkistrategia.....	7
4.3.	Kaupungin nykyiset omistukset	8
4.4.	Omistajapoliittiset linjaukset.....	9
4.4.1	Yleiset linjaukset.....	9
4.4.2.	Yhteisökohtaiset linjaukset	11
5.	Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen.....	15
5.1.	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	15
5.1.1.	Konsernivalvonta.....	15
5.1.2.	Tilintarkastus	15
5.1.3.	Raportointi.....	15
5.1.4.	Konsernin johdon osallistuminen tytäryhteisön hallituksen kokoukseen.....	16
5.2.	Kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	16
5.3.	Velvollisuus hankkia kaupungin ennakkokanta ennen päätöksentekoa	16
5.4.	Rahoitus, sijoitukset ja takaukset.....	17
5.5.	Varautuminen	17
6.	Omistajapolitiikan ja konserniohjeen voimaantulo	17
	LIITE Konserniohjauksen vuosikello.....	18

1. Omistajapolitiikan ja konserniohjeen tarkoitus sekä tavoite

Omistajapolitiikka

Kaupungin omistajapolitiikalla määritellään mitä omistetaan ja miksi. Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline, ja se luo puitteet kaupungin menestykselliselle toiminnalle. Omistajapoliittisten linjausten lähtökohtina ovat valtuuston päättämä kaupunkistrategia ja sen mukaiset kehittämistavoitteet, jotka on linjattu strategian toimenpideohjelmassa. Omistajapoliittisten linjausten tarkoituksena on tukea kaupungin strategian toteutusta.

Omistajapolitiikan linjauksilla määritellään kaupungin pääoman ja eri omaisuuserien omistukseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet. Linjausten tavoitteena on turvata päätöksenteon järjestelmällisyys, pitkäjänteisyys ja tämän seurauksena pääomien tehokas käyttö sekä kaupunkikonsernin kokonaisuus.

Kaupungin omistajapolitiikan muodostamisessa lähtökohtana on esittää näkemys kunkin tytäryhteisön erityistehtävästä palvelutuotannossa. Tavoitteen asettelulta edellytetään myös ennustettavuutta ja johdonmukaisuutta. Kukin tytäryhteisö määrittelee toiminnalliset tavoitteensa omissa toimielimissään itse vahvistamiensa linjaustensa perusteella.

Konserniohje

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella ohjataan ja tehostetaan kaupunkikonsernia kokonaisuutena yhteisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Lisäksi konserniohjeen tavoitteena on pyrkiä yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen ja tiedonkulun parantamiseen sekä tehostamiseen. Näin pyritään varmistamaan riittävä avoimuus ja tiedonkulku, tulostietojen oikeellisuus, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyys ja toimivuus, riskienhallinta ja hyvä hallinto-, laskenta- ja kirjanpitoikäytäntö sekä tilintarkastustapa.

Omistajaohjaus

Kaupunki määrittelee osana omistajaohjausta tavoitteet tytäryhtiöille omistajapolitiikan lisäksi talousarvioissa ja -suunnitelmissa valtuuston vahvistaman kaupunkistrategian ja sen toimenpideohjelmassa asetettujen tavoitteiden pohjalta.

Tytäryhteisöjen tulee hallintoa ja taloutta järjestäessään varmistaa, että yhteisössä toteutuvat terveet liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kaupungin omaisuutta on hoidettava luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuus turvaten.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kaupungin omistajapolitiikkaan sekä konserniohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään, jollei lainsäädännöstä,

yhtiöjärjestyksestä, perussopimuksesta tai osakassopimuksesta muuta johdu. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyin ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultuaan valituiksi tehtävään.

Omistajapolitiikka ja konserniohje ohjaavat myös yleisohjeena kaupunkia yhtiökokouksessa edustavia ja muita kaupungin puolesta omistajaohjausta toteuttavia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä.

2. Konserniohjeen soveltaminen

2.1. Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Kuntalain 6 §:n mukaan tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin.

2.2. Omistajapolitiikan ja konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Kuntalain 14 §:n mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konserniohjeen ja omistajapolitiikan hyväksyy kaupunginvaltuusto. Konserniohjauksesta on määrätty Keuruun kaupungin hallintosäännössä.

Omistajapolitiikka ja konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksissa, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksessä muuta johdu. Samalla yhteisöt sitoutuvat konserniohjeen noudattamiseen. Asian käsittelystä toimitetaan pöytäkirjanote kaupungin konsernijohdolle.

2.3. Konserniohjeen sitovuus

Kaupunkikonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä muuta johdu.

Kaupungin konserniin yhdisteltäviä, mutta varsinaisen omistusosuuden perusteella määräytyvän määräysvallan alle kuulumattomia kuntayhtymiä ohjataan omistajaohjauksella. Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisöjen omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhtiö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kaupungin konsernijohtolle.

Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä noudattamaan konserniohjeen periaatteita niiltä osin kuin se on mahdollista. Tytäryhtiöiden ja niissä kaupungin nimeämien yhtiökokousedustajien ja hallituksen jäsenten tulee ottaa toiminnassaan huomioon konserniohjeen rinnalla valtuuston tytäryhtiölle kulloinkin talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet lainsäädännön mahdollistamissa rajoissa.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

3. Konsernin hallinnollinen ohjaus ja johtaminen

3.1. Konsernijohto

Kaupunginvaltuusto päättää omistajapolitiikasta, omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Keuruun kaupungin hallintosäännön mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohto vastaa kaupungin toiminnan omistajaohjauksesta.

3.2. Kaupungin keskeisten viranomaisten tehtävät

Kaupungin keskeisten viranomaisten tehtävät ja toimivalta konserniohjauksessa:

Kaupunginvaltuusto

- vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä
- päättää kuntalain mukaisesti mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta, liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista.

Kaupunginhallitus

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja

osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon

- antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä kerran vuodessa
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajien kanssa
- antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
- ohjeistaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimeämisprosessia
- nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden yleisestä johtamisesta
- seuraa niiden kuntayhtymien, yhtiöiden ja muiden yhteisöjen hallintoa ja toimintaa, joissa kaupunki on omistajana tai jäsenenä, sekä huolehtii siitä, että kaupungin edustajille annetaan tarvittavat ohjeet
- seuraa kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittavia ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisessä kaupunginhallitukselle.
- on oikeutettu toimimaan kaupungin yhtiökokousedustajana, mikäli yhtiökokouksen kiireellisyydestä tai muusta pakottavasta syystä johtuen kaupunginhallitus ei ole ehtinyt nimetä erillistä yhtiökokousedustajaa.

Toimialajohtaja

- seuraa toimialallaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle tai kaupunginjohtajalle
- avustaa kaupungin edustajia oman toimialansa asioiden valmistelussa
- seuraa toimialallaan kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginhallitukselle tai kaupunginjohtajalle.

Kaupungin edustaja

- raportoi niiden yhteisöjen toiminnasta, joissa hän edustaa kaupunkia. Raportointi tapahtuu kyseessä olevan toiminnan johtamisesta vastaavalle viranhaltijalle, joiden tehtävänä on huolehtia raportoinnista edelleen kaupunginhallitukselle.

3.3. Konsernin sisäiset palvelut

3.3.1. Yleishallinto

Kaupungin yleishallinto vastaa luottamushenkilötoiminnan ja luottamuselinten työskentelyedellytysten yhteensovittamisesta sekä käytännön hallinnon ja talouden hoidosta. Yleishallinto kehittää aktiivisesti kaupungin hallintopalveluita siten, että ne palvelevat koko kaupunkikonsernin etua kustannustehokkaasti.

Tietohallinto-, talous- ja henkilöstö- sekä muita tukipalveluita hankittaessa yhteisön tulee ensisijaisesti selvittää konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat ja järjestämät palvelut. Palvelut voidaan konsernissa tarvittaessa kilpailuttaa samanaikaisesti, keskittää samaan yhtiöön kustannustehokkuuden lisäämiseksi tai toteuttaa kaupungin omana toimintana.

3.3.2. Konsernin hankinnat

Kaupungin tytäryhteisöjä koskee hankintalainsäädännön mukainen hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus. Hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia (1397/2016) ja sitä täydentäviä säädöksiä, kuntalakia (410/2015) sekä hallintolakia (434/2003).

Kaupungin ja tytäryhteisöjen tulee hankintoja tehdessään pyrkiä konsernin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Lisäksi yhteisöjen tulee hankintatilanteissa selvittää ensisijaisesti kaupungin ja muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen tarve vastaavan hankinnan tarpeesta ja huomioida hankintoja tehdessään yhteishankintojen edut voimassa olevaa hankintalainsäädäntöä noudattaen.

4. Omistajapolitiikka

4.1. Omistaminen

Omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä, vaan se on väline kaupungin kehittämiseksi sekä palvelujen tuottamiseksi ja järjestämiseksi. Keuruun kaupunki tavoittelee yhtiöomaisuutensa hoidossa pitkäjänteistä omistaja-arvon kasvua, kaupungin elinvoiman kehittämistä sekä perusinfrastruktuurin toimintavarmuutta. Omistamisen tulee olla aktiivista ja sen tarkoituksenmukaisuutta sekä organisoititapoja on arvioitava säännöllisesti toimintaympäristön muuttuessa.

Omistaminen on luonteeltaan strategista siten, että kaupunki, ja sitä kautta kuntalaiset, saavat taloudellista tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Omistajapolitiikan tarkoitus on liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista ja kaupunkikonsernin kokonaisedun toteuttamista. Näin varmistetaan kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden tehokas toteuttaminen. Aktiivisella omistajapolitiikalla varmistetaan kaupungin omistusten tehokas hyödyntäminen kaupungin asukkaiden hyväksi.

4.2. Kaupunkistrategia

Keuruun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 13.6.2022/§ 22 kaupunkistrategian vuosille 2022–2032. Kaupunkistrategian myötä Keuruun visiona on olla rohkeasti kokeileva, avoin ja oppiva yrityskaupunki vuonna 2032. Visio tähtää siihen, että Keuruun kaupunki kehittää entisestään yritysten, oppilaitosten ja työnhakijoiden välistä yhteistyötä, jotta kaupungissa riittää työtä ja toimeentuloa tulevaisuudessakin.

Keuruun kaupunkistrategian painopisteet ovat seuraavat:

Rohkeasti kokeileva - Kokeilemme rohkeasti ja olemme innokkaita oppimaan uutta.

Lempeästi läsnä - Meillä arki on hyvää ja turvallista.

Yhdessä tekevä - Olemme ylpeitä siitä mitä saamme yhdessä aikaan.

Vastuullisesti toimiva - Vastuullisuus on osa arkeamme.

Strategisiin tavoitteisiin pääsemiseksi kullekin toimialalle on laadittu strategian toimenpideohjelmat, joissa kuvataan konkreettisesti ne toimenpiteet, joiden kautta strategiset tavoitteet saavutetaan. Toimenpideohjelmat on laadittu valtuustokauden mittaisiksi ohjelmiksi. Toimenpideohjelmista nostetaan kullekin talousarviovuodelle asetetut tavoitteet määritellyn aikataulun mukaisesti.

Kaupungin konsernipalveluiden konkreettiset tavoitteet on kuvattu hallinto- ja konsernipalvelujen ohjelmassa. Toimenpideohjelmien tavoitteet sisällytetään talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan vuosittain. Konsernijohto käy kunkin tytäryhteisön kanssa niille asetetut tavoitteet läpi syksyisin toteutettavissa konserniohjausneuvotteluissa. Tavoitteiden täyttymistä seurataan vuosittain osavuosisikatsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Kaupunkistrategia päivitetään valtuustokausittain.

4.3. Kaupungin nykyiset omistukset

Taulukko kaupungin merkittävimmistä omistuksista vuoden 2024 tilanteen mukaan.

Tytäryhteisöt- ja kuntayhtymäosuudet 1.1.2024	
Tytäryhteisöt	Omistusosuus
Kehittämissyhtiö Keulink Oy	99,60 %
Keuruun Toimitilat Oy	100,00 %
Kiinteistö Oy Hotelli Keuruselkä	100,00 %
Keuruun Sähkö Oy (konserni)	99,41 %
Keuruun Jäähalli Oy	46,67 %
Keuruun Asunnot Oy	100,00 %
Kuntayhtymät	
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	3,30 %
SASKY koulutuskuntayhtymä	2,22 %
Keski-Suomen liitto	3,51 %
Osakkuusyhteisöt	
Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy	43,00 %
Omistusyhteisyyhteisöt	
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	9,80 %
Säätiöt	
Keuruun Museo	50,00 %
Keuruun vanhaintukisäätiö	50,00 %

4.4. Omistajapoliittiset linjaukset

4.4.1 Yleiset linjaukset

Keuruun kaupungin omistajapolitiikan päämäärä konkretisoidaan omistajapoliittisten linjausten kautta. Omistajapoliittisista linjauksista poiketaan vain painavasta syystä. Seuraavassa käsitellään kaupungin yleisiä omistajapoliittisia linjauksia. Lisäksi linjauksia tehdään yhteisökohtaisesti.

Omistaminen ja toimiminen markkinoilla	
Omistaminen ei ole itsetarkoitus, vaan sillä pitää olla toiminnalliset ja/tai liiketaloudelliset perusteet.	Omistamista on arvioitava nykyhetken ja tulevaisuuden toimintaympäristöön perustuen. Arvioidaan, ovatko ne tekijät, joiden seurauksena omistamiselle on aikanaan katsottu olevan tarvetta, edelleen voimassa vai voidaanko omistuksesta luopua.
Yhtiömuotoinen toiminta ei ole itsetarkoitus, vaan vain yksi mahdollisuus toiminnan järjestämiseen.	Yhtiömuotoista toimintatapaa hyödynnetään, kun toiminta ja tuotettavat palvelut on tarkoituksenmukaista ja taloudellista hoitaa erillisessä yhtiössä ja se on kuntalaisia hyödyttävää.
Kaupunkikonsernin kokonaisuus otetaan huomioon omistamiseen liittyvissä päätöksissä.	Kaupunkikonsernia tarkastellaan kokonaisuutena, jossa konsernin yksittäisen yhtiön omistamiseen tai kaupungin yksikön yhtiöittämiseen liittyvät päätökset eivät saa johtaa koko konsernin talouden tai toiminnan kannalta negatiiviseen lopputulokseen.
Kilpailuilla markkinoilla toimitaan vain perustellusta syystä.	Uusia yhtiöitä, jotka tavoittelevat toimivilta markkinoilta markkinaosuuksia ei perusteta, ellei kyseessä ole kaupungin nykyisen toiminnan yhtiöittäminen. Mikäli kaupungin omistama yhtiö toimii tällä hetkellä markkinoilla, arvioidaan sen asemaa yhtiökohtaisen tarkastelun yhteydessä.
In-house yhtiöitä perustetaan vain, kun jonkin palvelun turvaaminen kaupungin ohjauksessa on tarpeellista.	Kaupunkikonsernin osaamistason, kuntien yhteistoiminnan, paikallisen palvelun tai kuntien ja hyvinvointialueen välisen yhteistoiminnan turvaamiseksi voi olla perusteltua perustaa in-house -yksikkö (sidosyksikkö). Lisäksi perustaminen voi olla perusteltua määräajaksi toiminnan turvaamiseksi siirryttäessä markkinaehtoiseen toimintaan tai siitä luopumiseksi.
Kaupungin ja yhtiöiden väliset sopimukset ja muut oikeustoimet tehdään markkinaehtoisesti	Kaupungin ja yhtiöiden väliin sopimuksiin ei sisällytetä tukia, vaan ne tehdään markkinaehtoisesti mm. hinnoitteleamalla palvelut niin, ettei niissä ole kiellettyä tukea. Vastaavasti yhtiöiden

kaupungille maksamat korvaukset ym. määritellään niin, että ne ovat markkinaehtoisia.

Kaupunki on aktiivinen ja johdonmukainen omistaja	
Kaupunki seuraa yhtiöidensä toiminnan kehittymistä ja asemaa osana Keuruun kaupunkikonsernia ja tekee aktiivisesti omistajapoliittisia ratkaisuja.	Yhtiöiden toiminnan seuraaminen ja yhteistyön kehittäminen on jatkuva prosessi ja omistajapoliittiset ratkaisut tehdään ennakoiden ja kaupungin etu turvaten.
Samankaltaista toimintaa ei harjoiteta useissa eri yhtiöissä.	Useiden samankaltaista toimintaa harjoittavien yhtiöiden omistaminen ei ilman toiminnallisesti tai taloudellisesti perusteltua syytä ole kaupunkikonsernin edun mukaista. Konsernin toimintaa voidaan kehittää fuusioilla ja myös omistuksesta luopuminen on mahdollista.
Kaupunki kehittää jatkuvasti palveluitaan ja konsernirakennettaan	Toimintaympäristön ja kuntien tehtäväkentän muuttuessa yhtiöiden tarkoitusta ja tehtäviä tarkastellaan jatkuvasti. Samalla kehitetään kaupungin omaa palvelutuotantoa ennakkoluulottomasti ja ollaan avoimia yhtiöiden ja kaupungin välisen tehtävänjaon suhteen.
Kaupunki määrittelee yhtiöille pitkäkän tähtäimen tavoitteet	Vuosittaisten tulostavoitteiden lisäksi kaupunki määrittelee kullekin yhteisölle pitkäkän tähtäimen tavoitteet, jotta yhteisöt pystyvät suunnittelemaan toimintaansa pitkäjän teisesti ja strategisesti.
Kaupunki osallistuu rahoitusvastuun kantamiseen omistuksensa suhteessa.	Kaupunki rajaa taloudellisen vastuunsa omistusosuuteensa, eikä rahoita toimintaa muiden omistajien puolesta.

Kaupunki on vastuullinen omistaja	
Yhtiölle tai perustettavalle yhtiölle asetetaan selkeät ja mittavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	Omistajan asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet määrittävät sen, mitä omistaja omistamaltaan yhtiöltä odottaa.
Kaupunki sijoittaa uutta pääomaa yhtiöihin vain liiketoiminnan kehittämiseen tai laajentamiseen.	Kaupunki ei pääomita pitkällä aikavälillä kannattamatonta liiketoimintaa. Pääomittaminen vaatii aina perusteellisen selvitystyön, tervehdyttämissuunnitelman ja taustalaskelmat.

<p>Kaupunki on luotettava ja asiantunteva omistaja</p>	<p>Kaupungin yhteisöomistusten hallinta tulee perustua hyvään hallintotapaan ja hallitustyöskentelyyn, joka luo lisäarvoa kullekin tytäryhteisölle ja kasvattaa yhteisön omistaja-arvoa.</p> <p>Tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten nimeämisessä otetaan huomioon kuntalain 47 §, jonka mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.</p>
<p>Kaupungin yhtiöissä toiminnan tulosta ja kannattavuutta verrataan toimialan yhtiöiden vastaaviin lukuihin.</p>	<p>Kaupunki edellyttää omistamiensa yhtiöiden toimivan tehokkaasti ja vertailupohjana toimivat saman toimialan yritykset.</p>

4.4.2. Yhteisökohtaiset linjaukset

<p>Keuruun Sähkö Oy (konserni)</p>	
<p>Yhtiön toimialana on energialiiketoiminta, sekä siihen liittyvä tuotteiden valmistus, asennus, kauppa ja muu liiketoiminta. Konsernin muodostavat vuonna 1915 perustettu emoyhtiö Keuruun Sähkö Oy ja sen omistamat tytäryhtiöt: Keuruun Lämpövoima Oy (100%), Keuruun Lauhdevoima Oy (100%), Radiki Oy (100%) ja Kiinteistö Oy Elinkeinotalo (55 %).</p>	
<p>Yhtiön tarkoitus</p>	<p>Yhtiön tehtävänä on tuottaa alueen asukkaille ja teollisuudelle energia-, sähköverkko- ja lämpöpalveluita.</p> <p>Osa energialiiketoiminnasta on teknisesti monopoliluonteista ja sitä harjoitetaan kaupungin toimialaan kuuluvassa strategisessa erityistehtävässä.</p>
<p>Kaupungin omistamisen lähtökohta ja yhteisön rooli palvelutuotannossa</p>	<p>Yhtiö tarjoaa paikallisia energiapalveluita alueen asukkaille ja teollisuudelle. Lisäksi yhtiön tuottamat palvelut ovat yhteiskunnan toimintavarmuuden kannalta kriittistä infrastruktuuria, jonka omistamisen nähdään palvelevan kaupunkiyhteisön etua.</p> <p>Tuotantotoiminnan omistus on perusteltua liittyen sen kytkennästä monopoliluonteiseen liiketoimintaan, siltä osin kuin toiminta tukeutuu yhtiön hallinnassa olevaan jakeluverkkoon.</p> <p>Sähkön myynnin osalta yhtiö toimii kilpailluilla markkinoilla. Markkinaehtoisesti toimivalta yhtiöltä odotetaan kilpailukykyistä tuloutustasoa ja omistuksen arvonnousua.</p>

	Yhtiön tuloutus kaupungille sekä elinkeinopoliittiset vaikutukset ovat kaupungin kannalta merkittäviä ja omistus on siten perusteltua.
Yhtiölle asetettavat pitkän tähtäimen tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Alueen asukkaiden ja teollisuuden energia-, sähköverkko- ja lämpöpalveluiden turvaaminen - Energiainfrastruktuurista huolehtiminen ja toimintavarmuus - Liiketoiminnan tulee olla kannattavaa ja kaupunki edellyttää omistukseltaan kohtuullista tuottoa vuosittain, asiakkailta perittävät maksut kilpailukykyisellä tasolla säilyttäen. - Yhtiötä vahvistetaan alueellisena toimijana ostamalla tarvittaessa toimialaa strategisesti tukevia liiketoimintoja. Yhteistyötä jatketaan strategialtaan yhteensopivien vahvojen kumppaneiden kanssa. - Keuruun Sähkö Oy:n tuloutuksesta päätetään vuosittain kaupungin talousarvion yhteydessä alaa säätelevän lainsäädännön sallimissa rajoissa, verotukselliset seikat huomioiden.

Keuruun Toimitilat Oy	
Keuruun Toimitilat Oy on kokonaan Keuruun kaupungin omistama kiinteistöyhtiö. Sen tehtävänä on rakentaa, ostaa ja myydä sekä hallita omistus- ja vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja huoneistoja vuokrattavaksi.	
Yhtiön tarkoitus	Yhtiön tehtävänä on tarjota alueen elinkeinoelämälle toimitiloja ja omalta osaltaan ylläpitää ja kehittää kaupungin elinvoimaisuutta sekä vetovoimaa.
Kaupungin omistamisen lähtökohta ja yhteisön rooli palvelutuotannossa	Kaupungin menestymisen elinehto on yritysten toimintaedellytysten parantaminen, jotta paikkakunnalle syntyy työpaikkoja. Yhtiön avulla kaupunki pyrkii tarjoamaan jo kaupungissa toimiville yrityksille tai kaupunkiin sijoittuville yrityksille toimitiloja.
Yhtiölle asetettavat pitkän tähtäimen tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Alueen yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen toimitilojen saatavuuden osalta. - Toimitilojen kehittäminen yhteistyössä elinkeinopalveluiden kanssa. Yhtiöiden tulee tehdä yhteistyötä ja etsiä synergiaetuja jatkuvasti. - Liiketoiminnan tulee olla kannattavaa ja yhtiön tulee pystyä toimimaan markkinaehtoisesti. - Kaupungin omistamat sote-kiinteistöt tulee yhtiöittää, joten Keuruun Toimitilat Oy:n luonne tulee muuttumaan tulevilla valtuustokaudella.

Kehittämisyhtiö Keulink Oy	
Yhtiön toiminnan tarkoituksena on Keurusseudun elinkeinoelämän ja elinvoiman edistäminen sekä alueen tuotantorakenteen monipuolistaminen.	
Yhtiön tarkoitus	Yhtiön tehtävänä on tarjota alueen elinkeinoelämälle yrityspalveluita ja omalta osaltaan ylläpitää ja kehittää kaupungin elinvoimaisuutta sekä vetovoimaa.
Kaupungin omistamisen lähtökohta ja yhteisön rooli palvelutuotannossa	Kaupungin menestymisen elinehto on yritysten toimintaedellytysten parantaminen, jotta paikkakunnalle syntyy työpaikkoja. Yhtiön avulla kaupunki pyrkii tarjoamaan jo seudulla toimiville yrityksille tai alueelle sijoittuville yrityksille ja yrittäjille elinkeinopalveluita, jotka tukevat yritysten toimintaedellytyksiä.
Yhtiölle asetettavat pitkän tähtäimen tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Alueen yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen ja kehittäminen. - Yhtiön tulee tehdä yhteistyötä Keuruun Toimitilat Oy:n kanssa ja etsiä jatkuvasti synergiaetuja seudun elinkeinoelämän kehittämiseksi. - Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, mutta liiketoiminnan tulee olla kannattavaa. - Yhtiön tulee pyrkiä edistämään alueen uusien työpaikkojen syntymistä

Keuruun Asunnot Oy	
Yhtiön toimialana on omistaa, tuottaa ja ylläpitää omistamiaan vuokra-asuntoja, kiinteistöyhtiöiden osakkeita sekä muita kaupungin toimintaan ja Keuruun kaupungin alueella palveluiden turvaamiseen liittyviä kiinteistöjä sekä tuottaa asuntotoimen palveluita, kuten ARA-asuntojen asukasvalintojen valvontaa.	
Yhtiön tarkoitus	<p>Yhtiö on vuokrataloyhteisö, joka noudattaa toiminnassaan alan lainsäädäntöä ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) ohjeistusta.</p> <p>Yhtiö toteuttaa alueellista asuntopolitiikkaa omistamalla, hallinnoimalla ja kehittämällä kaupungin asuntokantaa huolehtien erityisesti kohtuuhintaisesta elinkeinopoliittisesta vuokra-asuntotarjonnasta ja sosiaalisesta asumisesta.</p>
Kaupungin omistamisen lähtökohta ja yhteisön rooli palvelutuotannossa	Yhtiöllä on strateginen rooli kaupungin asuntopolitiikan välineenä. Yhtiön tehtävänä on tarjota alueen asukkaille vuokra-asuntoja ja siten kehittää alueen elinvoimaa ja asuinympäristöä.

<p>Yhtiölle asetettavat pitkän tähtäimen tavoitteet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kaupungin asuin ympäristön ja vuokra-asuntotarjonnan vahvistaminen ja kehittäminen. - Yhtiön tulee seurata kaupungin toimintaympäristöön liittyviä pitkän tähtäimen trendejä sekä muutoksia, ja vastata asukkaiden tai kaupunkiin muuttavien tarpeisiin. - Liiketoiminnan tulee olla kannattavaa. - Kaupungin omistamat sote-kiinteistöt tulee yhtiöittää, mikä tarkoittanee Keuruun Asunnot Oy:n osalta asumistarkoituksessa olevien kiinteistöjen siirtämistä yhtiön omistukseen.
---	--

<p>Keuruun Jäähalli Oy</p>	
<p>Yhtiön toimialana on vuokrasopimuksen nojalla hallita noin 4500m²:n suuruista määräalaa Keuruun kaupungin omistamasta Urheilupuiston tilasta RN:o 62 sekä omistaa ja hallita sille rakennettua jäähallirakennusta ja harjoittaa sen yhteydessä kioski- ja kahvilatoimintaa. Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 46,67%, mutta määräysvalta toteutuu yhtiön hallituksen paikkajaossa.</p>	
<p>Yhtiön tarkoitus</p>	<p>Jääurheilun toimintaedellytysten ylläpito ja kehittäminen. Yhtiön tarkoituksena on hallinnoida jäähallia ja siellä tapahtuvaa harrastus- ja tapahtumatoimintaa.</p>
<p>Kaupungin omistamisen lähtökohta ja yhteisön rooli palvelutuotannossa</p>	<p>Jäähallin rakentamisella on pyritty saamaan aikaan Keuruulle sellainen toimintakykyinen halli, jonka peruskäyttö on jääurheilu, mutta jota voidaan käyttää myös sisäurheiluun, eri yleisötapahtumiin, kulttuuri- ja nuorisotilaisuuksiin, messuihin, markkinointiin, jne.</p> <p>Yhtiöön sijoitetulle pääomalle ei ole ollut tarkoituksena saada voittoa.</p>
<p>Yhtiölle asetettavat pitkän tähtäimen tavoitteet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Yhtiön toiminnan tulee olla taloudellisesti kannattavaa. Kannattavuuteen pyrkiäkseen yhtiön tulee aktiivisesti kehittää jäähallin toimintaa siten, että se on jääurheilun ohella myös muiden palveluiden ja toimintojen hyödynnettävissä. - Yhtiön tulee pystyä investoimaan toimintaansa taloudellisesti kestäväällä tavalla. - Yhtiön tulee seurata toimialansa toimintaympäristön kehitystä ja pyrkiä vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin ja haasteisiin itsenäisesti. - Yhtiön omistus pohjan muuttuessa kaupungin tulee selvittää, onko jäähallitoiminnan harjoittaminen yhtiömuodossa tarpeenmukaista.

5. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

5.1. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan kaupunginhallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen mukaisesti, joka on käsiteltävä yhteisön hallituksessa. Yhteisön on huolehdittava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta, ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta. Yhteisön hallituksen on selostettava tilinpäätöksen toimintakertomuksessa hallituksen tietoon tulleita sisäisen valvonnan kehittämistarpeita, merkittävämpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

5.1.1. Konsernivalvonta

Kaupunkikonsernin valvonta vastaa luonteeltaan kaupungin sisäistä valvontaa. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa. Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi.

Mikäli liiketoiminnan luonne, laatu tai laajuus niin vaatii, kaupunginhallituksen tulee järjestää sisäisen tarkastuksen palveluja tai järjestää tytäryhteisössä oma sisäisen tarkastuksen toiminto arvioimaan valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta.

5.1.2. Tilintarkastus

Kaupungin tilintarkastusyhteisö toimii myös kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisönä. Näin konserniyhteys säilyy kaupungin kunnallisessa tilintarkastuksessa. Tytäryhteisöjen tilintarkastus tuottaa kaupunkikonsernin johdolle havaintoja kaupunkikonsernin vahvuuksista, heikkouksista ja riskeistä sekä konserniohjauksen toimivuudesta.

Jos tilintarkastaja on esittänyt hallitukselle, toimitusjohtajalle tai muulle vastuuvolliselle huomautuksen seikoista, jota ei esitetä tilintarkastuskertomuksessa vaan tilintarkastuspöytäkirjassa, huomautukset on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan ja toimitettava pöytäkirja tiedoksi kaupungin konserni johdolle.

5.1.3. Raportointi

Yhteisön hallituksen on huolehdittava, että yhteisössä on säännöllinen raportointi tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnasta, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tilinpäätöstä laadittaessa. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konserni johdolle.

Eri yhteisöillä voi olla erikseen sovitut raportointitavat tilinpäätöksen lisäksi. Näistä sovitaan kunkin yhteisön kanssa erikseen.

Keuruun kaupunki järjestää syksyllä kunkin yhteisön kanssa konserniohjausneuvottelut, joissa käydään läpi menneen toimintakauden tavoitteita ja asetetaan seuraavalle talousarviokaudelle uudet.

5.1.4. Konsernin johdon osallistuminen tytäryhteisön hallituksen kokoukseen

Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisön hallituksen kokouksessa.

5.2. Kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kaupungin luottamushenkilöllä on oikeus saada kaupungin viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina, ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kaupungin hallintopalveluihin.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

5.3. Velvollisuus hankkia kaupungin ennakkokanta ennen päätöksentekoa

Tytäryhteisön on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kaupungin/konsernijohtoon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- 1) liiketoiminnan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen;
- 2) yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kaupunkistrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista;
- 3) merkittävä tai poikkeuksellinen investointi;
- 4) yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen;
- 5) osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen;
- 6) liiketoiminnan tai kiinteistön myynti tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely;
- 7) merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen;
- 8) yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen;
- 9) vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen;
- 10) toimitusjohtajan valinta ja palkkaus sekä toimitusjohtajalle maksettavat muut taloudelliset etuudet;
- 11) sopimuksen tai muun sitoumuksen tekeminen, joka aiheuttaa tai voi aiheuttaa konsernirakenteen muuttumisen;

- 12) muu yhtiön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin olennaisesti vaikuttava tapahtuma;
- 13) toimenpide, joka olennaisesti vaikuttaa kaupungin asemaan tai sen vastuisiin

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Tytäryhteisön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhteisön johtamisesta.

5.4. Rahoitus, sijoitukset ja takaukset

Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa pyritään koko konsernin kannalta edullisimpiin ratkaisuihin. Rahoituksen ja sijoittamisen periaatteiden tulee olla mahdollisimman riskittömiä. Yhteisön hakiessa pitkäaikaista vierasta pääomaa on sekä tarjouspyyntö- että päätöksentekovaiheessa toimittava yhteistyössä konsernijohtoon tai sen nimeämän viranhaltijan kanssa. Lainojen vakuusjärjestelyistä tulee aina neuvotella konsernijohtoon kanssa ennen päätöksentekoa. Tytäryhteisö ei voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Konsernin sisäistä tilapäistä rahoitusylijäämää voidaan konsernin sisällä lainata alle vuoden maksuajalla kulloisellakin markkinakorolla (vastaavan pituinen euribor).

Kaupunki voi emoyhteisönä myöntää takauksia tytäryhteisöjen ottamille lainoille, mikäli tämä vaikuttaa alentavasti rahoituskustannuksiin. Jokaisesta takauksesta valtuusto tekee päätöksen erikseen. Ellei valtuusto takausta myöntäessään muuta päätä, takauksen vastavakuutena vaaditaan vakuus, joka kattaa taatun lainan pääoman ja 3 vuoden korot takauksen myöntämishetken korkokannan mukaan laskettuna.

5.5. Varautuminen

Tytäryhteisöllä on velvollisuus varautua palveluiden mahdollisimman hyvään hoitamiseen myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Osana varautumista tytäryhteisön tulee laatia arvio uhista ja riskeistä, jotka voivat keskeyttää toiminnan. Varautuminen on huomioitava toiminnan keskeyttävien uhkien osalta myös hankintasopimuksissa. Tytäryhteisö on velvollinen osallistumaan kuntakonsernin yhteiseen varautumissuunnitteluun ja valmiusharjoituksiin. Varautumissuunnitelma tulee tarkistaa neljän vuoden välein tai silloin kuin turvallisuustilanteen muutos tai muu painava syy sitä edellyttää.

6. Omistajapolitiikan ja konserniohjeen voimaantulo

Tämä omistajapolitiikka ja konserniohje tulee voimaan 1.1.2025.

LIITE 1 Konserniohjauksen vuosikello

	Hallinto	Kaupunginhallitus	Valtuusto	Tytäryhteisöt
Tammikuu		Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet		
Helmikuu	Tilinpäätöksen valmistelu			Tilinpäätöstietojen toimittaminen kuntaan, raportti tavoitteiden toteutumisesta
Maaliskuu	Tilinpäätöksen valmistelu	Tilinpäätös, tavoitteiden toteutuminen		
Huhtikuu				
Toukokuu	Talousarvioseminaari 1. osavuositarkastus Talousarvioraamin laadintaohjeet	Talousarvioseminaari 1. osavuositarkastus Yhtiökokousedustajat: valinta ja evästys	Talousarvioseminaari	Yhtiökokouskutsut toimitetaan kaupunginhallitukselle (1 kk ennen kokousta)
Kesäkuu	Talousarvioraamin laadintaohjeet	Talousarvioraamin laadintaohjeet	Tilinpäätös Arviointikertomus 1. osavuositarkastus	Yhtiökokoukset; tilinpäätös
Heinäkuu				
Elokuu	Konsernitapaaminen Talousarvioraamin tarkistaminen (tarvittaessa) Talousarvion laatiminen	Konsernitapaaminen Talousarvioraamin tarkistaminen (tarvittaessa)		Konsernitapaaminen
Syyskuu	Tytäryhteisöjen konserniohjauksen neuvottelut 2. osavuositarkastus Talousarvion laatiminen	Tytäryhteisöjen konserniohjauksen neuvottelut Vastine arviointikertomukseen		Tytäryhteisöjen konserniohjauksen neuvottelut; olennaisten tapahtumien raportointi kaupungin tilinpäätöstä ja talousarviota varten Talousarviot, investointiohjelmat
Lokakuu	Tytäryhteisöjen konserniohjauksen neuvottelut 2. osavuositarkastus Talousarvion laatiminen	Tytäryhteisöjen konserniohjauksen neuvottelut 2. osavuositarkastus	2. osavuositarkastus	Tytäryhteisöjen konserniohjauksen neuvottelut; olennaisten tapahtumien raportointi kaupungin tilinpäätöstä ja talousarviota varten
Marraskuu	Talousarvion laatiminen	Talousarvio		
Joulukuu		Talousarvio	Talousarvio	